

Ds Jaco Zuurmond

Hebreeën 8 en Lucas 18,9-14

Gemeente van de Eeuwige

“De kern van mijn betoog is dat wij een hogepriester hebben die in de hemel plaatsgenomen heeft aan de rechterzijde van de troon van Gods majesteit.”

De kern van mijn betoog... De kern dus, van het betoog dat wij deze weken lezen, de brief aan de Hebreeën. En die kern is... “is dat wij een hogepriester hebben die in de hemel plaatsgenomen heeft aan de rechterzijde van de troon van Gods majesteit.”

Wat is voor ú, voor jónu de kern? Wat is voor u het belangrijkste? Waar draait het voor jou in wezen om? Ik ben best wel benieuwd naar jullie antwoorden. Ik vermoed dat, als we daar nu een gesprek over zouden beginnen-, dat er dan voor een deel dezelfde dingen gezegd zouden worden, maar voor een deel ook heel verschillende dingen. Maar één ding durf ik alvast wél te zeggen: ik vermoed dat niemand als antwoord zou geven... dat de kern is “is dat wij een hogepriester hebben die in de hemel plaatsgenomen heeft aan de rechterzijde van de troon van Gods majesteit.”

Zoals vorige week ook al gezegd, wij protestanten hebben het niet zo met priesters. Laat staan met hogepriesters. En daar hebben we goede redenen voor. Maar eerlijk gezegd, doordat we al vijf eeuwen niet meer aan priesterschap doen weten we er ook maar weinig van af. We hebben nauwelijks nog gevoel voor de bijbehorende rituelen en symboliek.

Dat merk ik zelf als ik heel af en toe voor mag gaan met pastor Constantijn van de Syrisch Orthodoxe gemeenschap. Een paar keer mocht ik met hem samen de zegen uitspreken over een ‘gemengd huwelijk’. Dan kom ik daar aan, met mijn zwarte toga en simpele stola - de toga slordig opgerold in mijn toga-tas – Lakense stof kreukt niet. Ik rol de toga uit, sla ‘m om, knoopjes dicht, stola beetje netjes erover – en klaar. Aan het werk!

Nee, dan pastor Constantijn. De meest prachtige gewaden liggen al voor hem klaar als hij aan komt. De vele delen van zijn gewaad worden hem keurig aangereikt, stuk voor stuk. En bij elk zo goed als onderdeel dat hij aantrekt slaat hij een kruis – of hij kust het - en hij spreekt een gebed of een zegenspreuk uit.

De priesterdienst is nooit vanzelfsprekend. Zelfs als de pastor laat is – en als druk bezet Syrisch Orthodox priester kan je je dat permitteren... , zelfs als we tussen de gebeden door nog alle afspraken moeten maken voor de aankomende dienst, wie doet wat - zelfs dan is en blijft het omkleden een ritueel. Weliswaar versneld uitgevoerd, maar zonder íets over te slaan.

Want... de priesterdienst is nóóit vanzelfsprekend. Omdat het er toe doet. Omdat het in de priesterdienst raakt aan de kern. Van ons menszijn. Van ons leven.

Naderen tot God is nooit vanzelfsprekend. Elke goede priester weet dat maar al te goed. Juist de priester weet als geen ander van zijn eigen menszijn. Juist de priester, en helemaal de hogepriester, weet dat als er in de ontmoeting met God gebeden wordt om vergeving, verzoening, heelmaking, het altijd ook, eerst en vooral, over hemzelf / haarzelf gaat. Die vervelende Psalm die wij net zongen – Psalm 36: 1, 2 – zingt de Priester als geen ander voor zichzelf mee. En daarom wordt die ontmoeting zo heel zorgvuldig voorbereid, met een zegenspreuk bij elk kledingstuk. Het is nogal wat om als mens God te naderen.

De zorgvuldigheid van Pastor Constantijn valt daarbij overigens in het niet bij wat van de Hogepriester van Israël werd gevraagd ter voorbereiding op diens dienst van Grote Verzoendag.

Zeven dagen van tevoren moet de Hogepriester zijn huis verlaten, en zich terugtrekken in de tempel. Twee Schriftgeleerden staan hem in zijn voorbereiding terzijde. Ze reciteren voor hem de later uit te spreken teksten, ofwel de Hogepriester hoort dus eerst zelf de teksten die hij later zal spreken. Vanzelfsprekend vindt er regelmatige reiniging plaats. En de laatste nacht voordat zijn dienst begint brengt de priester het liefst wakend door, samen met zijn broeders terwijl dezen psalmen zingen – zoals Jezus de nacht in Getsemane wakend doorbracht, nadat zij de lofzang hadden gezongen. Bij het eerste licht begint de offerdienst van de Hogepriester. Het eerste offer brengt de priester voor zichzelf, terwijl hij een schuldbelijdenis spreekt, namens zichzelf en zijn huis.

Priester – en daar gaat het om in het priester-zijn – Priester ben je in volstrekte solidariteit met de mensen die je vertegenwoordigt.

En nu begrijpen we dat Priesterbeeld van de Hebreeënbrief misschien iets beter, zelfs wij protestanten...

Priester ben je in volstrekte solidariteit met de mensen die je vertegenwoordigt.

Priester is Jezus in volstrekte solidariteit met de mensen die Hij vertegenwoordigt. Sterker nog..., zo wordt in de Hebreeënbrief doordacht... omdat Jezus niet zijn eigen schuld hoeft te belijden blijft in zijn offerdienst alleen de solidariteit over. De schuld die hij meebrengt is puur onze schuld. De pijn die hij meebrengt in zijn gebeden is puur onze pijn. Hij is pure solidariteit.

“De kern van mijn betoog is dat wij een hogepriester hebben die in de hemel plaatsgenomen heeft aan de rechterzijde van de troon van Gods majesteit.”

Het lijkt zo vreselijk hoog allemaal...: in de hemel, aan de rechterzijde van Gods troon. Maar kern is dus dat ons aardse leven daar in de hemel present wordt gesteld.

In de hemel – en laten we nu alsjeblieft even helemaal voorbij gaan aan de vraag wat we ons daarbij moeten voorstellen, wáár die hemel is... Hemel staat voor daar waar God is. En waar het om gaat in de Hebreeënbrief is dat daar in de hemel, pal naast God – dichterbij kan niet -, daar is iemand die alles weet van ons aardse leven. Van de ingewikkeldheid van dit mensenleven. Van de vergankelijkheid en de vergeefsheid, zo vaak. Van ons falen, van ons verdriet, van onze wanhoop. Al ons verlangen draagt hij bij ons. Zijn gebeden zijn ónze gebeden. Het bloed dat deze priester offert is hetzelfde bloed dat schreeuwt van de aarde. Zo veel bloed dat schreeuwt. Slachtoffers van oorlog, van geweld. Slachtoffers van misbruik. Slachtoffers van honger en dorst. Van onrecht, zo groot vaak, zo venijnig klein, ook zo vaak. In de Hemel weten ze er, dankzij deze priester, alles van. Geen hemel zonder al deze aardse pijn, zo vertelt dit beeld van die Hogepriester aan Gods rechterzijde.

De Hogepriester offert... Ook deze Hogepriester zal gaan offeren. Hij offert dat wat hij bij zich draagt. Dat zal het thema zijn van de komende zondagen en van de Stille Week.

Het is niet zo ons geloofsword meer, dat woord ‘offer’. Maar de komende drie weken zal het, onontkoombaar, over het offer gaan. Er is geen weg omheen. Stap voor stap trekken wij mee.

Maar vandaag is het Klein Pasen. Zondag Laetare. Zondag ‘verheugt u’. De zondag midden in de veertigdagen dat we even al vooruit mogen kijken op het einde. Op de afloop. Op de goede afloop van de onvoorstelbare reis die voor ligt.

Vandaag mogen we even kijken – even kijken in de hemel - voorbij het offer, voorbij het einde: “In hun verstand zal ik mijn wetten leggen en in hun hart zal ik ze neerschrijven. Dan zal ik hun God zijn en zij zullen mijn volk zijn.”

Het is verwerkt, al onze pijn, daar in de hemel. Het is gedragen. Tot het einde toe blijkt de hemel solidair met de aarde. Door alle einde heen.

Met Klein Pasen mogen we even verder kijken. Verder dan alle einde. Verder dan alle dood.

Dit offer is het einde niet, zo mogen wij al horen voordat het offer wordt voltrokken.

Dit offer is het einde niet – dit offer is het einde van alle offer.

De opgang van Jezus naar Jeruzalem is opgang naar die stad, waar het leven eindelijk anders zal zijn. Waar alle offer voorbij is. Waar afscheid zal zijn genomen van dit oude leven, en waar leven eindelijk heel kan zijn, echt, waar, goed.

Een nieuwe mens wordt vandaag beloofd, gehoopt, verwacht.
Een nieuwe mens, een mens uit één stuk. Mensen die verlost zijn van alle vergeefsheid. Mensen die niet langer Tora dóen, maar die Gods Wet zijn – één en al goed. Mensen die eindelijk zullen leven zoals God het mensenleven heeft bedoeld.

“De kern van mijn betoog is dat wij een hogepriester hebben die in de hemel plaatsgenomen heeft aan de rechterzijde van de troon van Gods majesteit.”

Ongekende hoop, dat is wat we in deze kern te horen krijgen. Op die nieuwe mens kan je ál je kaarten zetten. Want in deze Hogepriester heeft het oude voorgoed z'n tijd gehad.

Ongekende hoop.

Hoop die te groot is voor dit leven? Te hoog. Te 'hemels'?

Floortje Dessing liet ons op televisie kennis maken met de 28 jarige Amerikaanse Maggie Doyne, die in Nepal een weeshuis op had gezet waar zij zélf voogd was over 51 kinderen. Ze verzorgde de kinderen, zorgde voor onderwijs. En vooral, leerde deze kinderen weer dromen, hopen. 51 vrolijke kinderen, die vol hoop het leven in keken.

Maggie Doyne kwam in Nepal als toerist, met de rugzak op. Om er nooit meer weg te gaan. Hier lag haar levenstaak. (Uitzending gemist)

Een indrukwekkend verhaal. Maar indrukwekkend was ook hoe Floortje later vertelde hoe Maggie haar en haar team had geraakt. “Als je zo je leven invult, dan heb je het zo goed gedaan – ‘één en al goed -. Dan heb je het zo goed begrepen.” , zo sprak Floortje vol bewondering – ofwel: Dan ben je, hier op aarde... thuis.

En raakt déze kern niet helemaal aan de kern waar het vandaag in de Hebreeënbrief over ging?

“De kern van mijn betoog is dat wij een hogepriester hebben die in de hemel plaatsgenomen heeft aan de rechterzijde van de troon van Gods majesteit.”

Amen